

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 29.7.2011
COM(2011) 462 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**Прилагането на Регламент (ЕО) № 1082/2006 относно Европейската група за
териториално сътрудничество (ЕГТС)**

{SEC(2011) 981 окончателен}

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Прилагането на Регламент (ЕО) № 1082/2006 относно Европейската група за териториално сътрудничество (ЕГТС)

1 ВЪВЕДЕНИЕ

Член 175 от Договора за функционирането на Европейския съюз¹, по-конкретно трета алинея от него², предостави правното основание за приемането на Регламент (ЕО) № 1082/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 година относно Европейската група за териториално сътрудничество (ЕГТС)³ (Регламент за ЕГТС), който влезе в сила на 1 август 2006 г. и се прилага в пълна степен от 1 август 2007 г. Той разкри нова перспектива в областта на сътрудничеството и позволи създаването на нов европейски инструмент за предоставяне на правна структура за по-добро сътрудничество между национални, регионални и местни органи и други публичноправни организации в различни държави, особено в контекста на целта за европейското териториално сътрудничество (ЕТС) в политиката на сближаване.

Инструментът ЕГТС цели да засили сближаването в Съюза като улесни териториалното сътрудничество и намали практическите трудности пред него чрез правен субект, който да повиши правната сигурност и стабилността на инициативите за сътрудничество.

Настоящият документ спазва изискването Комисията да докладва преди 1 август 2011 г. на Европейския парламент и на Съвета във връзка с прилагането на регламента и с предложения за изменения, когато е подходящо (член 17) N.B. всички цитирани членове са от регламента за ЕГТС, освен ако не е посочено друго.

2 ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА ИНСТРУМЕНТА ЕГТС

Държавите-членки и по-конкретно регионалните и местните органи се сблъскаха със значителни трудности, когато се опитаха да осъществят програмите за териториално сътрудничество, поради различията в националното право и процедури, и повишаването на броя на сухопътните и морските граници в Общността, вследствие на нейните разширявания от 2004 г. и 2007 г.

Съществуващите инструменти за сътрудничество в рамките на Европейския съюз, като Европейското обединение по икономически интереси (ЕОИИ), целят сътрудничество по-скоро между икономическите оператори⁴, отколкото между публичните органи. В

¹ С който се заменя член 159 от Договора за създаване на Европейската общност.

² „Ако се окажат необходими специфични действия извън рамките на тези фондове, и без да се накърняват мерките, за които е взето решение в рамките на друга политика на Съюза, тези действия могат да бъдат одобрени от Европейския парламент и Съвета в съответствие с обикновената законодателна процедура и след консултация с Икономическия и социален комитет и с Комитета на регионите.“

³ ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр. 19.

⁴ „други правни единици, регулирани от публичното или частното право, които са учредени според законодателството на държава-членка“ (член 4 от Регламент (ЕИО) № 2137/85), включително, но не само, местни органи и търговски камари. При все това, това е при условие, че дейностите им могат да се разглеждат като притежаващи икономически характер.“

допълнение, структурите, предложени от Съвета на Европа, за трансграничното сътрудничество на регионалните и местните органи, не бяха одобрени в целия Европейски съюз.

В този контекст беше създадена ЕГТС на европейско равнище като правен инструмент, който допринася за териториалното трансгранично сътрудничество, като предоставя пряко приложимо и устойчиво европейско основание за действия. Всички държави-членки прилагат изцяло регламента за ЕГТС. Установяването на ЕГТС не е задължително и регламентът за ЕГТС не възпрепятства никаква институция от това да избере свободно други форми или формули за териториално сътрудничество със или без юридически субект.

ЕГТС беше разработена, за да се направи териториалното сътрудничество по-стратегическо, но в същото време по-гъвкаво и опростено. ЕГТС следва да намали трудностите, с които се сблъскват държавите-членки, и по-конкретно регионалните и местни органи, като осъществява и управлява дейностите за сътрудничество в контекста на различни национални законодателни уредби и процедури.

3 ПРИЛАГАНЕ НА РЕГЛАМЕНТА ЗА ЕГТС

За да събере необходимите данни във връзка с практическото прилагане на ЕГТС, Генерална дирекция „Регионална политика“ на Европейската комисия организира неофициална среща с експерти от отделните държави-членки (Група на високо равнище, в която се обсъжда бъдещето на политиката на сближаване), срещна се с представители на Европейския парламент и най-вече, работи в тясно сътрудничество с Комитета на регионите.

През 2010 г. Европейската комисия и Комитетът на регионите заедно с председателствата на Съвета на Европейския съюз за периода 2010—2011 г. (Испания-Белгия-Унгария) и програма INTERACT проведоха широки консултации с държавите-членки, регионалните и местни органи и други участници относно работата и добавената стойност на инструмента ЕГТС.⁵

3.1 Роля на европейските институции и консултативни органи

3.1.1 Европейска комисия

Комисията непрекъснато подчертаваше значението на ефективното управление за гарантирането на териториално сближаване⁶. Освен това Комисията участваше активно в конференции и дискусии, организирани от председателствата на Съвета, Комитета на регионите, ЕГТС и други участници.

Комисията предоставя активна подкрепа както пряко, посредством конференции и мероприятия за осъществяване на контакти, двустранни договори с някои държави-членки и участници, така и посредством програма INTERACT, програма за

⁵ Резултатите са публикувани в *Заключения на Комитета на регионите за съвместната консултация – Преглед на Регламент (ЕО) № 1082/2006 относно Европейската група за териториално сътрудничество*, Комитет на регионите, 2010 г., http://www.cor.europa.eu/COR_cms/ui/ViewDocument.aspx?contentid=366960dd-3c03-4efa-9230-665455fa6bb5

⁶ Втори доклад за постигнатия напредък в икономическото и социално сближаване COM(2003)31 окончателен от 30.1.2003 г., стр. 5.

обмен на опит в европейско териториално сътрудничество. Освен това ЕГТС са вече редовна тема в рамките на отворените дни, организирани всяка година от Комисията и Комитета на регионите.

3.1.2 Европейски парламент

Европейският парламент се интересува живо от ЕГТС. Докладът по собствена инициатива „относно Цел 3: предизвикателство за териториалното сътрудничество – бъдещата програма за трансгранично, транснационално и междурегионално сътрудничество“⁷ беше приет през 2011 г. Относно ЕГТС в доклада се казва, че „инструментът работи задоволително“ и че е „изпълнил нуждата, изразена от регионалните и местни органи, за структурирано сътрудничество, което да обхваща финансирането, правния статус на проектите и многостепенното управление (...)“. Освен това в доклади по сектори, като например във връзка със спорта⁸ или здравеопазването⁹, се насърчава разпространението и използването на ЕГТС за трансгранично, транснационално и междурегионално сътрудничество.

3.1.3 Комитет на регионите

Комитетът на регионите е посочен в Договора като основен партньор на Комисията, особено по въпроси, свързани с трансграничното сътрудничество. Комитетът прие становища за ЕГТС през 2008 г.¹⁰ и 2011 г.¹¹, в които потвърждава своята ангажираност в подкрепа на ЕГТС, но призовава за законови промени с цел опростяване на нейното учредяване и функциониране. В допълнение, той смята, че „ЕГТС предоставя полезни перспективи като „лаборатория“ за многостепенно управление“.

3.2 Изпълнение на регламента за ЕГТС от страна на държавите-членки

Държавите-членки трябва да приемат подходящите разпоредби, за да гарантират ефективното прилагане на регламента за ЕГТС. Срокът за това беше 1 август 2007 г. и в работния документ на службите на Комисията, придружаващ настоящия доклад, се предоставя подробна информация относно информацията, заявена от държавите-членки пред Комисията.¹²

Въпреки че вече всички държави-членки са информирали Комисията относно взетите или предстоящи да се вземат мерки, за да се приведат националните правила в съответствие с регламента, някои от тях го направиха със значително закъснение.

⁷ Проект на доклад (2010/2155(INI)), Комисия по регионално развитие, докладчик: г-жа Marie Thérèse Sanchez-Schmid, юни 2011 г.

⁸ „Бяла книга за спорта“, резолюция на ЕП от 8 май 2008 г. (2007/2261/INI), точка 83, ОВ С 271Е, 12.11.2009 г., стр. 51.

⁹ Законодателна резолюция на Европейския парламент от 23 април 2009 г. относно предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета за прилагане на правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване (COM(2008)0414 – C6-0257/2008-2008/0142 (COD)), изменение 102.

¹⁰ Становище на Комитета на регионите за Европейската група за териториално сътрудничество: нов тласък за териториалното сътрудничество в Европа (CdR 100/2010fin), докладчик: г-жа Mercedes Bresso.

¹¹ Становище по собствена инициатива на Комитета на регионите относно „Нови перспективи за преразглеждане на регламента за ЕГТС“ (CdR 100/2010fin), докладчик: г-н Alberto Núñez Feijóo.

¹² Вж. раздел 2 от работния документ на службите на Комисията.

Подобни закъснения често допринасят към трудностите за одобряване на предложенията за конкретни ЕГТС.

3.3 Брой и обхват на ЕГТС

В член 5 се посочва, че „членовете информират съответните държави-членки и Комитета на регионите за конвенцията, както и за регистрацията и/или публикуването на устава“. По този начин Комитетът на регионите може да списва неформален регистър на ЕГТС:

Създаване на ЕГТС (31 март 2011 г.)¹³

Година	Създадени ЕГТС	Кумулативен общ брой
2008	4	4
2009	6	10
2010	6	16
В процес на подготовка	21	

В член 7 се посочва, че „ЕГТС действа в рамките на възложените ѝ задачи, които се свеждат до улесняване и поощряване на териториалното сътрудничество с цел засилване на икономическото и социалното сближаване“. „Задачите на ЕГТС се свеждат основно до реализирането на програми и проекти за териториално сътрудничество, съфинансирани от [политиката на сближаване]. ЕГТС може да извършва други специфични дейности, свързани с териториалното сътрудничество между нейните членове (...) със или без финансовото участие на Общността.“

В допълнение към регламента за ЕГТС, в член 18 от Регламент (ЕО) № 1080/2006 (регламент за ЕФРР)¹⁴, се посочва, че „Държавите членки, участващи в оперативна програма, в контекста на целта за европейско териториално сътрудничество, могат да се свържат в европейско обединение за териториално сътрудничество [ЕГТС], за да му бъде поверено управлението на оперативната програма, като му бъдат възложени отговорностите на управителен орган и съвместен технически комитет.“ От 16-те ЕГТС, създадени до 31 март 2011 г., една е учредена специално, за да реализира и управлява една програма за ЕТС, една основно, за да реализира проект, финансиран от политиката на сближаване, а останалите — за други дейности по териториалното сътрудничество, сред които проекти, финансирани чрез ЕТС.¹⁵

4 ЕГТС В ПРАКТИКАТА

4.1 Основания за създаване и по-нататъшно развитие на ЕГТС

ЕГТС предоставя по-последователен контекст за сътрудничество на местните, регионални и национални органи и други публични органи. Регламентът за ЕГТС предоставя официална рамка за съществуващото сътрудничество с по-голяма правна сигурност, по-официална основа и по-солидна институционална структура. ЕГТС

¹³ Източник: Комитет на регионите. Вж. пълния списък в раздел 3 от работния документ.

¹⁴ ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр. 1.

¹⁵ Източник: доклад на Комитета на регионите

допринася за по-добър диалог между държавите-членки и други публични органи и е подходяща структура за дългосрочно териториално сътрудничество.

Регламентът за ЕГТС като инструмент позволява широко партньорство, реална възможност за трансгранична намеса и широк спектър от действия в рамките на трите направления за сътрудничество: трансгранично, транснационално и междурегионално. Той опростява предишните изключително хетерогенни условия за правна рамка за трансграничното сътрудничество в ЕС и предоставя подходяща правна рамка за транснационалното и междурегионално сътрудничество¹⁶, въпреки че за конкретни въпроси трябваше да се намират официални и неофициални *ad hoc* решения.

Мотивация за установяване ЕГТС често представлява желанието да се изгради видима и постоянна структура за трансгранично или териториално сътрудничество, да се разработят съвместни стратегии за растеж, да се реализират икономии от мащаба и да се управляват съвместни проекти, инфраструктура или екологични ресурси. Докладите от държавите-членки, регионалните и местни органи и ЕГТС разкриват, че решението да се учреди ЕГТС често се обуславя от предишна история на сътрудничество между партньорите. Партньорите подчертаха, че ЕГТС се установява за по-добро справяне с предизвикателството на сътрудничеството: постигане на съгласие относно ролята и задачите на ЕГТС е важна част от процеса. Някои от съществуващите ЕГТС планират да увеличат броя на членовете си, така че създаването на ЕГТС може да не е еднократно събитие, а продължителен процес.

4.2 Практически трудности при прилагането на регламента за ЕГТС

Въз основата на доказателствата, събрани по време на консултациите с участниците, са идентифицирани някои проблеми при прилагането на регламента за ЕГТС, както по отношение на създаването, така и по отношение на функционирането на ЕГТС. Отзивите на съществуващите ЕГТС са положителни, но използването им до момента далеч не съответства на възможностите.

Както е посочено по-горе, забавянето на приемане на национални разпоредби означаваше, че когато те станат готови, програмите за ЕГТС са вече подготвени и ключовите решения за тяхното изпълнение вече са взети. Освен това, фактът, че ЕГТС е нов инструмент, може би възпира държавите-членки и управляващите органи официално да се опрат на него при изпълнението на програмите за сътрудничество.

Сложните процедури, отнемачи време, са посочени като най-важните недостатъци при установяване на ЕГТС. Някои ЕГТС се оплакаха от недостатъчна информираност за инструмента сред националните органи и службите на Комисията, когато искат практическа информация или кандидатсват за подкрепа. Изглежда, че спазването на тримесечния срок за решение от страна на държавата-членка по кандидатура за създаване на ЕГТС, е по-скоро изключението, отколкото правилото, както е посочено в член 4.

4.2.1 Създаване на ЕГТС

Правните трудности, свързани с процеса за формиране на ЕГТС, повечето от които резултат от впечатлението за несъвместимост на различните национални правила и

¹⁶ *Инициатива на Общността INTERREG III (2000 — 2006 г.)- Последваща оценка. Окончателен доклад (№ 2008.CE.16.0.AT.016) от Panteia and Partners, май 2010 г., стр. 165.*

липса на координация между държавите-членки, са сред най-значимите пречки, отазващи участниците да установят ЕГТС. Различията в транграничните структури, местните и регионални органи и сдружения подчертават необходимостта от инструмент като ЕГТС. В същото време тези различия създават големи проблеми при прилагането на единен модел, който да удовлетвори всички различни ограничения.

Проблем, който спъва създаването на ЕГТС, е различният статут на местните и регионални органи в различните държави-членки. Задачи, които спадат към регионалната или местна компетенция от едната страна на границата, може да се смятат за национална отговорност от другата страна.

Вторият проблем е, че съгласно регламента за ЕГТС, държавите-членки могат да вземат различни решения в процеса за национално изпълнение, което води до разлики по въпросите за ограничената или неограничената отговорност. Режимът може да се различава в две съседни държави. По време на преговорите за регламента за ЕГТС някои държави-членки посочиха, че съгласно националното им право местните органи не могат да стават членове на правен субект с неограничена отговорност: по този начин разпоредбата в член 12 стана необходима.

Трети проблем както за съществуващите, така и за потенциалните ЕГТС, е членството на трети държави и техните регионални и местни органи. В член 3 се уточнява, че членовете на ЕГТС трябва да бъдат държави-членки, регионални или местни органи, или публичноправни организации, или техните сдружения, от най-малко две държави-членки. При все това в редица случаи членовете или потенциалните членове виждат предимства в добавянето на членове от трета държава, или дори в учредяването на ЕГТС между региони или местни органи от държава-членки и трета държава. Това поражда проблеми на политическо равнище и, във втория случай, във връзка с правното основание за учредяването на ЕГТС между членове на само една държава-членки и трета държава.

Някои от посочените пречки изглежда са резултат от липсата на подробно познаване на регламента за ЕГТС. Например съществува объркване по отношение на това, което следва да се включи в конвенцията за формиране на ЕГТС и в устава на ЕГТС. Освен това погрешното убеждение, че частноправни субекти не могат да участват в ЕГТС, е ограничило някои операции. В действителност частноправни субекти, смятани за възложители при обществените поръчки, могат да бъдат членове на ЕГТС (член 3, параграф 1, буква г)). Въпреки това има искане тази възможност да се разшири още повече. Накрая, някои участници докладваха за забавяне в процеса на публикуване за ЕГТС, което бележи евентуална необходимост от изясняване и подобряване на процеса по нотифициране.

4.2.2 Работа на ЕГТС

Установените ЕГТС докладват – почти единодушно – че след като препятствията около тяхното създаване се превъзмогнат, ползите са очевидни. Създаването на правен субект с мандат от двете страни на границата опростява значително рационалното осигуряване на обществен транспорт, услугите или интегрирана стратегия за развитие на региона в контекста на „Европа 2020“.

Въпреки това съществуването на ЕГТС не отстранява всички проблеми за транграничните операции. Различните държави-членки и дори различните органи в

една и съща държава-членки могат да тълкуват по различен начин дадена законова разпоредба и да наложат различни практики.

Основен проблем, подчертан от участниците, е свързан с договорите, сключвани с персонала, дори в член 9, параграф 2, буква г) да се изисква уставът на ЕГТС да съдържа реда за нейното функциониране и по-специално управлението на персонала, процедурите за наемане и видовете договори, сключвани с персонала. Следователно Комисията е на мнение, че уставът може да посочва правото, приложимо за договорите, сключвани с персонала, например правото на мястото на седалището или мястото, където се намират и извършват задълженията си уставните органи. В противен случай, в съответствие с член 2, втори параграф от регламента за ЕГТС, когато е необходимо съгласно правото на ЕС или международното частно право да се определи правото, уреждащо актовете на ЕГТС, ЕГТС трябва да се разглежда като субект на държавата-членка, в която е седалището на ЕГТС.

Нито регламентът за ЕГТС, нито съответните директиви на ЕС не дават решение когато публичен орган като ЕГТС като възлагач орган възлага работа или услуги в различна държава-членка от тази, в която е регистриран. Въпреки това съществуващите ЕГТС могат да възлагат в повече от една държава-членка, тъй като дейностите, извършвани от тази ЕГТС, обхващат различни държави. Изразено е желание този въпрос да се урежда в регламента за ЕГТС.

По-силното присъствие ще позволи на ЕГТС да поддържа мрежа и да осъществява обмен на опит. Службите на Комисията не винаги смятат, че ЕГТС отговаря на условията, например когато става въпрос за участие в техните покани за предложения. По същия начин националните публични администрации не винаги са наясно с ЕГТС и техния капацитет и правен статут.

Продължителната и разтеглена процедура за установяване на ЕГТС не насърчава по-нататъшното адаптиране на конвенцията или устава, дори когато променените обстоятелства го налагат. При все това настоящият регламент за ЕГТС не позволява опростен подход за изменение на конвенцията и устава, особено по отношение на приемане на нови членове в съществуваща ЕГТС.

4.3 Примери на съществуваща ЕГТС Examples of existing EGTCs

Обхватът на дейностите, предприети в момента от ЕГТС, е много широк и се простира от съвместно управление на естествени ресурси до по-добър достъп до трансгранични транспортни системи, управление на услуги от общ интерес (като например здравни и образователни) и други териториални въпроси. Много ЕГТС планират да изпълнят стратегии за растеж и устойчиво развитие, в съответствие със стратегията „Европа 2020“, като така допринасят за пълното развитие на съответните територии.

Дейностите на ЕГТС в много случаи надхвърлят изпълнението на програми и проекти за сътрудничество в рамките на политиката на сближаване, посочени като основни цели в регламента за ЕГТС. Някои от тези групи обаче сега предлагат проекти за финансиране по ЕТС или други програми на ЕС.

Въпреки че способността да играе ролята на управляващ орган и съвместен технически секретариат за европейски програми за сътрудничество се приветства от съществуващите ЕГТС, тази възможност засега се използва единствено ЕГТС *Grande Région*. Това може би се дължи на ограниченията във времето за приемане на

регламента за ЕГТС и задължението на държавите-членки да създадат собствени национални разпоредби, за да изпълнят регламента за ЕГТС.

ЕГТС *Grande Région*

Тази ЕГТС, установена съгласно френското право и със седалище гр. Metz, беше учредена през април 2010 г. от Великото херцогство Люксембург, *Région Wallonne* (Белгия), *Lorraine* (Франция) и немската *Länder Rhineland-Pfalz* и *Saarland*. Това е единственият пример за ЕГТС, действаща като управляващ орган за трансгранична програма за сътрудничество по ЕТС, като обхваща по-голямата част от въпросните региони. Съвместният технически секретариат е организиран като сдружение и се намира в Люксембург. Тази ЕГТС се финансира от техническата помощ на програмата за ЕТС, която действа като управляващ орган за програмата за ЕТС със същото име.

ЕГТС *Hospital de la Cerdanya*

Тази ЕГТС, създадена през април 2010 г., представлява иновативно решение за предоставяне на болница на възможността за незабавно въздействие върху населението на трансграничната зона между Франция и Испания от около 30 000 жители. Участващите партньори са каталонското правителство и френското министерство на здравеопазването, Националната здравна застраховка и Регионалната агенция за болниците на *Languedoc-Roussillon*. Предвид обема на инвестициите и годишните приноси, това е най-големият проект сред ЕГТС. Проектът проправя път в изключително важна област за ЕС, като постепенно засилва сътрудничеството и уеднаквяването на здравеопазването в държавите-членки.

ЕГТС *Ister Granum*

ЕГТС *Ister Granum* беше основана през юни 2008 г. в граничната област между Унгария и Словакия като втората ЕГТС в ЕС. Тя се опря на развиващото се сътрудничество около моста *Eszergom-Parkany*. Днес членове са 51 унгарски и 38 словашки местни органи от еврорегиона. Благодарение на силната политическа подкрепа и активния еврорегион, групата беше създадена бързо, като се основава главно върху одобрената програма за развитие, която в момента се изпълнява от ЕГТС. Една от основните задачи е развиването на кандидатури за финансиране от програмите за ЕСТ Унгария-Словакия и Югоизточна Европа.

С постепенното нарастване на броя на ЕГТС става ясно, че въпреки че всяка ЕГТС се нагажда към конкретната си ситуация, съществува широко разпространена тенденция да се подчертават стратегическите аспекти от сътрудничеството.

ЕГТС *Eurometropole Lille-Kortrijk-Tournai*

Първата ЕГТС, установена през януари 2008 г., ЕГТС *Eurometropole Lille-Kortrijk-Tournai* включва 145 общини, както и регионални и национални органи. Регионът има дългогодишен опит с трансгранична работа, започнал

през 1991 г. Групата обхваща разширена градска зона с население около два милиона. Основната цел е да се засили вътрешното сближаване в трансграничната агломерация като се насърчава сътрудничеството и се осъществяват проекти според стратегията за общо/съвместно развитие. Добавената стойност е подобрен координационен процес, основан на силната воля на всички участници и дългогодишната история на сътрудничество.

5 ПРЕДЛОЖЕНИЯ И ПОДОБРЕНИЯ

Комисията смята, че инструментът ЕГТС следва да се запази възможно най-опростен и неограничаващ, като формата и функцията на отделната ЕГТС може да се определи в съответствие със задачите, които трябва да извършва, и средата, в която осъществява дейността си.

При все това, за да гарантира, че този гъвкав подход няма да доведе до забавяне в изпълнението, има поле за значително подобрене на процедурите на одобрените предложени ЕГТС. Следователно Комисията предвижда ограничен брой конкретни подобрения на регламента и по-широк контекст.

5.1 Изменения на регламента за ЕГТС

ЕГТС представлява ценен инструмент, който се приема все по-добре. Въпреки това бавното възприемане на инструмента и някои трудности при практическото изпълнение подсказват, че подобренията са възможни и необходими. Следователно Комисията предвижда известен брой изменения на регламента за ЕГТС. Те няма да наложат промени в дейността на настоящите ЕГТС, но от една страна ще пригледат езика към този в Договора за функционирането на Европейския съюз, а от друга, ще са насочени към опростяване и ускоряване на процеса по учредяване и изпълнение. Например ЕГТС между публични органи само от една държава-членка и от държави извън ЕС могат да се разрешат, ако се увеличи обхватът на правния акт. Система за мълчаливо съгласие, която позволява установяване на ЕГТС при липса на обосновани възражения от страна на националните органи в разумен срок, може да замени настоящото изискване за отговор в срок от три месеца като общо правило. Предназначението на ЕГТС може да бъде разширено, за да обхваща стратегии и планиране, както и управление на регионални и местни въпроси в съответствие с политиките на ЕС. Накрая в този раздел решението, основано на застраховка и прието съгласно правото на ЕС за различен правен инструмент¹⁷, може да урежда проблема за учредяване на ЕГТС с ограничена отговорност, допустимо в някои държави-членки, но не задължително в съседните на тях държави-членки.

5.2 Възможни изяснения

Опитът показва, че в някои случаи регламентът за ЕГТС не е напълно разбран. Комисията ще се стреми да изясни, че в конвенцията за установяване на ЕГТС трябва

¹⁷ Член 12, параграф 3 от Регламент (ЕО) на Съвета относно правната рамка на Общността за консорциум за европейска научноизследователска инфраструктура (ERIC) (ОВ L 206, 8.8.2009 г., стр. 1): „В случай че финансовата отговорност на членовете не е неограничена, ERIC сключва застраховки, подходящи за покриване на рисковете, свързани със създаването и функционирането на инфраструктурата.“

да е посочено ясно съгласно кое право ще работи ЕГТС, включително всички разпоредби за изключения, че частни органи, подлежащи на правилата за обществени поръчки, могат да бъдат членове на ЕГТС и че в устава, който урежда работата на ЕГТС, трябва ясно да са изложени правилата, съгласно които тя ще работи, като например приложимо национално право за служителите.

5.3 Подобрения, свързани с други разпоредби и политики на ЕС

- За да достигне инструментът ЕГТС пълния си потенциал, той следва да бъде част от цялостен подход за изпълнение на приоритетите в политиката на ЕС. В своите предложения за преразглеждане на регламентите за политиката на сближаване Комисията цели да гарантира, че не възникват никакви пречки пред използването на ЕГТС. Това може да повиши значението на ЕГТС при извършване на намеси, изискващи сътрудничество между регионите в различни държави. Освен това ЕГТС може да изиграе важна роля за засилването на ефективността на макрорегионални стратегии и междурегионални проекти за сътрудничество (извън ЕТС) и мрежи.
- Широкото използване на ЕГТС за изпълнението на други политики на Съюза също следва да се насърчава. Независимо дали е в областите на подобрене на околната среда, научноизследователското сътрудничество, образованието, културата или други, ЕГТС може да добави стойност към политиките на Съюза като предостави по-структуриран и гъвкав начин за осъществяване.
- В предстоящото преразглеждане на директивите за обществените поръчки Комисията ще обмисли как да преодолее проблемите, свързани с трансграничните обществени поръчки, срещани от такива органи и други.

5.4 Усъвършенстване на събирането и разпространението на информация

Някои промени могат да спомогнат за повишаване на ефикасността на инструмента. Следователно Комисията възнамерява:

- Да събира и предоставя информация във връзка с прилагането на регламента за ЕГТС в държавите-членки;
- Да сътрудничи активно с Комитета на регионите за платформата за ЕГТС¹⁸,
- Да насърчава споделянето на ноу-хау, дейността в мрежа и редовния обмен на мнения между съответните участници (национални, регионални и местни администрации, съществуващи и потенциални ЕГТС), например чрез програма като INTERACT.

6 ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Инструментът ЕГТС беше предложен с цел преодоляване на пречките, спъващи териториалното сътрудничество в Европейския съюз и извън него, и по-конкретно предоставяне на начин за действие през граници като се избягват възможните блокирания, породени от несъвместими правни и административни системи. Въпреки че моментът, в който се появи новият инструмент ограничаваше неговата употреба за

¹⁸ <http://portal.cor.europa.eu/egtc/en-US/Platform/Pages/welcome.aspx>

тази цел, опитът от 2007 г. насам показва, че инструментът ЕГТС отговаря на ясни нужди. Той е използван *inter alia* за:

- Управление на конкретни проекти, независимо дали са финансирани със средства от Общността или не;
- Планиране на стратегии за развитие за трансграничните и многонационални зони;
- Оперирание на инфраструктура от общ интерес;
- Предоставяне на място за многостранна и многостепенна комуникация и сътрудничество;
- Гарантиране на видимостта и устойчивостта на сътрудничеството и извън програмите за ЕТС.

Накратко, съществуването на този инструмент предоставя начин за преминаване от желание за сътрудничество до конкретен израз на това сътрудничество. Постепенно ускоряващата се тенденция за създаване на ЕГТС свидетелства, че местните и областни структури откриват все повече начини, чрез които ЕГТС може да им помогне да постигнат своите стремежи.

Въпреки това възможностите биха могли да се използват по-широко. Трудностите за учредяване на ЕГТС са обезкуражили създаването на редица потенциални групи, които са можели да допринесат към гореизброените задачи. Освен това съществуването на един орган с правен статут, извършващ дейност през граница, не премахва повтарящите се проблеми, като например определяне на правилата, приложими за възлагането на обществени поръчки през граница, или статута на персонала на ЕГТС.

Следователно Комисията възнамерява да предложи известен брой изменения към регламента с цел улесняване на установяването и работата на ЕГТС, както и изясняване на някои съществуващи разпоредби. Тя също така поощрява други промени за повишаване на ефикасността и ефективността на ЕГТС за насърчаване на сътрудничеството при изпълнението на европейските политики.

Предвиденият от Комисията подход ще цели да премахне пречките пред установяването на ЕГТС, като същевременно се запазва последователността и се улеснява работата на съществуващите такива. Комисията смята, че тези преработки ще позволяват по-широкото използване на ЕГТС за по-добро сътрудничество и политическа съгласуваност между публичните органи без допълнителна тежест върху националните или европейски администрации.